

TŘETÍ GLOSA KE STOLETÉMU VÝROČÍ (STO LET 1926 - 2026)

aneb

INVENTURA BÍLÝCH MÍST

Předchozí dvě glosy otevřely okno k poznání, co je a není katalogizováno. Zbývá toho ještě hodně.

Jsou dvě bílá místa, která pokrývají dvě dlouhá období . První obdobím jsou otisky let 1946 – 1992 (Československo), jak komerční, tak i poštovní. Chybí většina otisků, i když i toto tvrzení rád uvádím na pravou míru.

1/ Výplatní otisky čs. Pošt 1946 – 1992. Počátkem roku 1976 jsem se stal redaktorem ústředního Zpravodaje komise specializovaných oborů (poštovní historie a celin) SČSF – později přejmenovaném na Poštovní historie a otiskl jsem v nich první Seznam výplatních otisků čs. Pošt. Seznam vycházel na pokračování v letech 1976 – 1978. Postihl období od roku 1946, kdy se objevil první poštovní otisk, a skončil rokem 1978. Dodatky jsem již nepublikoval. K výstavě, kterou pořádal k 40. výročí založení Klub filatelistů, sběratelů specializovaných oborů 00- 215 v roce 1983 v Praze, jsme s přítelem dr. Miroslavem Bouškou vypracovali jeden díl katalogu k výstavě, který se věnoval pražským výplatním otiskům. O mnoho let později vydal Luděk Janů v jednom čísle Kurýra, zpravodaje Stolní společnosti sběratelů výplatních otisků seznam otisků pošty PRAHA 1. Ucelený katalog chybí a zatím mi není známo, že by na něm někdo pracoval kromě mne.

2/ Komerční otisky Československa 1946 – 1992. Koncem 80. let jsme se s Luděkem Janů pustili do těžké práce – Katalogu výplatních otisků Československa (mimo Prahy) z období 1946 – 1988. Podařilo se. Rukopis je dobře uložen a nebyl vydán z mnoha důvodů. Autoři se nedohodli na publikování, dokonce k dohodě nedošlo ani ohledně publikace rukopisu bez změn. Hlavní námitkou je jeho nedokonalost. Zprvu jsme pracovali na jeho doplnění a zdokonalení a na rozšíření po roce 1988 (období 1988 – 1992 bylo nutno doplnit). Práce stále pokračují, ale jen za účasti kolegů Janů a Nováka. Já jsem pracovní kolektiv opustil.

Mezitím jsem vypracoval **Katalog výplatních otisků Slovenska z let 1946 – 1992, který vyšel péčí Slovenské filatelistické akademie před několika lety.**

Toto období nového Československa je nejtěžší ze všech období, které jsem sám anebo s, neexistovala sběratelská entita, poštovní správa neevidovala nové otisky a změny existujících. Povinné otisky do Poštovního muzea přestaly až na výjimky docházet. Navíc toto období bylo neatraktivní. O otiscích se nepsalo, výměna byla chabá, otisky končily ve sběru či v ohništích. Nebýt vynikajících sběratelů Mirko Marka z Teplic, Karla Vsetečky z Prahy Pavola Hallona ze Slovenska a pozdější aktivity nově založené sekce otisků výplatních strojů KPHC SČSF (1976) tak nemáme vůbec žádné otisky. První dva jmenovaní nám zanechali své vlastní katalogy, i když to byla významná torza. Co však bylo ke škodě sbírání tohoto období – období nového Československa byla velmi špatná kvalita otisků, Nedají se srovnat s otisky

předcházejících období. To bylo na závalu uchování otisků. Mnohé z nich se nedají vůbec reprodukovat.

Před dvěma lety jsem se pustil do zpracování výplatních otisků opomíjené Prahy. Zvolil jsem si období 1946 – 1992 a hlavně poštovně historické území dohlédacích pošt PRAHA 01 – PRAHA 095 s tím, že jsme připojil i pošty bez číselného označení (vypadlé číslo). Zůstal jen název PRAHA. Existuje databáze, kterou jsem vložil na své stránky www.historiapostalis-etc.cz a zamkl. Jde o surogát a je třeba jej vylepšit. Otázkou zůstávají obrázky, které nejsou kvalitní. Podrobně se k databázi vyjádřím v dalším pokračování glos ke stoletému výročí.

S přítelem Robertem Di Casolou jsme vydali typologický katalog výplatních otisků Československa z let 1946 - 1992 ((komerční subjekty i pošty) v roce 2016 a souhlasili se zavěšením na web KF0015.CZ.

K výstavě PRAGA 2018 jsem samonákladem vydal dvoudílnou typologickou příručku, kde zmiňuji řadu odborných záležitostí otisků komerčních uživatelů a čs. pošt z let 1946 – 1992. obě příručky byly vystaveny a mohou být nápomocny při typologických identifikacích a souvisejících problémech.

3/ Zbývá období let 1993 dodnes a otisky z území České republiky a Slovenska. Něco se zpracovalo, ale velká část zůstává bílým místem.

Typologii českých otisků lze najít v Mezinárodním katalogu výplatních otisků autorů Richarda Stambaugh a Joela Hawkinse (kmenový katalog je z roku 2006 a má internetové pokračování). Rád jsem do něj přispěl a některé údaje doplnil.

Sám jsem využil založení klubového webu www.kf0015.cz, jehož jsem byl spoluzakladatelem a několik let až do roku 2018 intenzivním přispěvatelem. Tam jsem vložil Glosu, která obsahovala **typologii českých výplatních otisků. Práce jsem ukončil a novinky z několika posledních let jsem tam nezahrnul. Věcný katalog neexistuje a nikdo, pokud vím, na něm nepracuje.** Česká republika již existuje několik desítek let a je to škoda. Nahradíme škody?

Ivan Tvrď vydal Katalog výplatních otisků Slovenska (výplatní razítko s hodnotou ve slovenské měně). Katalog vyšel knižně a obsahuje slovenské výplatní otisky. Pokud se nemýlím, jsou tam slovenské otisky s výjimkou Bratislavy a Košic. Na otiscích katalogu výplatních otisků Slovenska v euroměně nikdo nepracuje.

Na zmíněném webu KF 00-15 existuje podweb modry.kf0015.cz , o který pečuje webmaster a současný předseda klubu Jiří Marko. Díky několika desítkám sběratelů se zachycují digitální výplatní otisky České republiky v modré barvě.

První dva roky těchto otisků jsem zachytil v Katalogu modrých otisků 2014 – 2016 a jsou k nahlédnutí na kmenovém webu klubu 00-15 www.kf0015.cz.

Na svém webu se vyslovuji v mnoha příspěvcích k otiskům z dalších období, kde máme

katalogy, ale je třeba stále nové poznatky zveřejňovat a vyslovovat se k nim. Přístup k více jak jednomu tisíci příspěvků, nejen na téma „výplatní otisky“ podotýkám, jsou přístupny zdarma a bez kódů.

Taková je situace ohledně katalogů Československa, České republiky a Slovenska.

Tolik k bílým místům....Příště si všimneme „pilotního projektu a katalogu otisků Československa část Prahy z let 1946 - 1992)